

ДНЗ «ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ
ЦЕНТР ПІДГОТОВКИ, ПЕРЕПІДГОТОВКИ ТА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ КАДРІВ АПК»

ДЕРЖАВНА УСТАНОВА ІНСТИТУТ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ПОСІБНИК ДЛЯ АУДИТОРІВ ІЗ СЕРТИФІКАЦІЇ НАСІННЯ

Дніпро 2018

УДК 631.53

**ПОСІБНИК ДЛЯ АУДИТОРІВ ІЗ СЕРТИФІКАЦІЇ
НАСІННЯ.** Дніпро: Роял Принт, 2018. 300 с.

В посібнику викладені основи законодавчої бази сучасного насінництва в Україні; контроль за сортовими і посівними якостями насіння кукурудзи, сорго, пшениці, ячменю, жита, тритикале, вівса, проса, гречки під час виробництва і доробки; наводиться регламент та методика проведення сертифікації насіння цих культур; порядок маркування та пакування партій насіння; представлені зразки оформлення документів. Посібник призначений для підготовки і практичної діяльності аудиторів із сертифікації насіння та всіх зацікавлених.

Автори та укладачі: Дзюбецький Б.В., Алдошин А.В.,
Кирпа М.Я., Черенков А.В., Ващенко В.В., Лобко Т.К.,
Черчель В.Ю., Філіпкова Н.С., Кравець С.С., Таганцова М.М.

Друкується за рішенням Вченої ради Державної установи
Інститут зернових культур НААН України (протокол №10 від
17.05. 2018 р.)

Відповідальний за випуск:

В.Ю. Черчель – заступник директора ДУ ІЗК НААН,
кандидат с.-г. наук

Комп'ютерна верстка: А.В. Алдошин

© ДНЗ «Дніпропетровський обласний навчальний
центр підготовки, перепідготовки та підвищення
кваліфікації кадрів АПК», Державна установа Інститут
зернових культур НААН України, Дніпровський
державний аграрно-економічний університет, 2018

ЗМІСТ

ВСТУП	5
1 ЗАКОНОДАВЧА БАЗА СУЧАСНОГО НАСІННИЦТВА В УКРАЇНІ	7
1.1 Система насінництва.....	8
1.2 Майнові права інтелектуальної власності на сорт рослин.....	19
1.3 Право на виробництво і реалізацію насіння.....	24
1.4 Введення в обіг насіння.....	26
1.5 Державний нагляд і відповідальність у сфері насінництва.....	31
2 КОНТРОЛЬ ЗА ЯКІСТЮ НАСІННЯ ПІД ЧАС ВИРОБНИЦТВА	34
2.1 Контроль за сортовими якостями насіння кукурудзи і сорго під час вирощування.....	35
2.1.1 Вирощування насіння самозапилюваних ліній.....	36
2.1.2 Вирощування насіння гібридів першого покоління.....	42
2.1.3 Особливості технології вирощування насіння кукурудзи і сорго.....	53
2.2 Контроль за сортовими якостями насіння пшениці, ячменю, жита, тритикале, вівса, проса, гречки під час вирощування.....	56
2.3 Контролювання процесів доробки і зберігання насіння.....	64
2.3.1 Приймання і розміщення насіння.....	65
2.3.2 Очищення-сорткування та калібрування насіння.....	65
2.3.3 Сушіння і вентиляція насіння.....	68
2.3.4 Зберігання насіння.....	72
3 СЕРТИФІКАЦІЯ НАСІННЯ	78
3.1 Сортова сертифікація насіння.....	79
3.1.1 Польове оцінювання (інспектування) насінницьких посівів.....	80
3.1.1.1 Інспектування насінницьких посівів кукурудзи і сорго.....	84
3.1.1.2 Інспектування насінницьких посівів пшениці, ячменю, жита, тритикале, вівса, проса, гречки.....	98
3.1.2 Ділянковий (трунтовий) і лабораторний сортовий контроль.....	110
3.2 Сертифікація насіння за посівними якостями.....	111
3.2.1. Основні поняття, терміни та їхні визначення.....	111
3.2.2. Показники та норми посівних якостей насіння.....	114

3.2.3 Правила відбирання і формування проб насіння для аналізування якості	116
3.2.4 Методи аналізування показників якості насіння	122
3.2.4.1 Чистота і відходи насіння	122
3.2.4.2 Схожість і життєздатність насіння	124
3.2.4.3 Вологість насіння	127
3.2.4.4 Маса 1000 насінин	129
3.2.4.5 Зараженість хворобами і заселеність шкідниками	129
3.2.5 Процедура визначення посівних якостей насіння та видача сертифіката	132
3.2.6 Додаткові показники якості насіння та методи їх визначення	134
4 ПАКУВАННЯ ТА МАРКУВАННЯ НАСІННЯ	141
ДОДАТКИ	149

